

Paul-ηum Tuyuutai Ephesus-miunun

¹ Uvaņa Paul, uqqiraqtigigaaņa Jesus Christ-ηum pisulhagun Agaayyutim. Tuyugigitka ukua tuyuutit iñuiñun Agaayyutim Ephesus-mi tuniqsi-maruanun Christ Jesus-kun. ² Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ Atannapta iħuaqqutillaņniaglisi suli tutqiksillusi.

Quviasaagúsiat Christ-miñ

³ Quyalakput Agaayyun Aapaņa Atannapta Jesus Christ-ηum, qaitchirigikkaqput Christ-kun iluqaitñik ikayuutinik pakmakņaqtauruanik.

⁴ Agaayyutim piksraqtaagigaatigut Christ-kun sivuani imma iñiqsigaluaqani nunamik. Piqpaksriħigmigun piksraqtaagigaatigut ipqitqupluta patchisailllatalu sivuģagmiñi.

⁵ Agaayyutim sivunniutimagaa tiguagukhuta iņmiñun tumigilugu Jesus Christ, sivunniutimaplugu pisulħmigun. ⁶ Nangaglakput Agaayyun atakkii iħuaqqutriñiqsuq uvaptiknik piqpagiapluta Iģñigmigun piqpagikkaģmigun.

⁷ Christ-ηum tasuģniģaatigut Agaayyutmun maqipkaqamiuņ auni tuqqutiapluta, suli Agaayyutim natqigutigaatigut killuqsautiptiknik uuktuģnaģumiñaitchuakun iħuaqqutriħigmigun.

⁸ Taatnaqami atqunallapiaq iħuaqqutriñiqsuq uvaptiknik. ⁹ Agaayyutim isrumatupiagataqtuam suli kaņiqsimaplugich supayaat sagviģaa nalunaqtuaq sivunniuģutigikkani uvaptiknun.

Ilaan sivunniugutigikkaŋa sivuani, Christ-ŋum tanigaa pakmapak. ¹⁰ Agaayyutim sivunniutimagaa, piviksraq nalautitpan, iŋiqtapayaat qilaŋmilu nunamilu atautchimuquplugich Christ-mi Atanguruami supayaami. ¹¹ Christ-kun piksraqtaanurugut paitchaktuksraupluta akiqsruutigikkaŋanik. Atakkii Agaayyun savaaqaqaqtuq supayaamik maligutlugu sivunniutigikkaŋmigun. ¹² Sivulligigaatigut iŋuich niŋiugaqaqtuat Christ-mik. Piksraqtaanurugut nangaitqupluta Agaayyutim kamanalhanik iŋuuniaalaptigun. ¹³ Ilipsipsuuq taatnatun piruksraurusri, atakkii tusraagiksi ilumutuuruuq tusraayugaagiksuaq anniqsugiapsigun. Ukpigianikapsiun uqaliq Christ-kun Agaayyutim nalupqinaigaa Ipqitchuakun Irrusriagun akiqsruutigikkaŋmigun iŋugiliutitilaaqsi, iŋuktun nalunaitchiqmatun suuraŋmiŋik ilisimanaqsipkaqlugich pigitilaanitŋik. ¹⁴ Taamna Irrusiŋiksuaq nalupqinaigutauruq Agaayyutmun qaitchigisilaanjanik akiqsruutigikkaŋmiŋik uvaptiknun suli piqagŋiaqtilaaptiknik taimanigu supayaanik akiqsruutigikkaŋiŋik. Taatnaŋuta nangaglakput kamaanaqtuq Agaayyun.

Paul-ŋum Agaayulha

¹⁵ Tusraagiga ukpiqsriŋiqsi Atanguruamik Jesus-mik piqpaksriŋiqsilu iluqaitŋik iŋuiŋik Agaayyutim. ¹⁶ Taatnaqluŋa nutqautingitchiga quyyatiqaliŋa ilipsitŋik, itqagiplusri ataramik agaayukama. ¹⁷ Iniqsruqtuŋa Agaayyutaanun Atannapta Jesus Christ-ŋum, kamaanaqtuamun Aapamun. Uvvatuq ilaan isrumattuqtillisi

ilisimatlasriꞑugu suli kanjqsitlasriꞑugu pisulha.
¹⁸ Injqsruqmiuŋa ilaanun aŋmaquplugich isumma-
 tisri qiniquplugu qaumanga, suli kanjqsipkaqplusri
 niŋiukkamik ilaan qaisaŋanik uvaptiknun
 tuꞑluutmigun suli iꞑitchuꞑipkaqplusri inuŋaiꞑhanik
 kamanautim Agaayyutim iŋuiŋ paitchak-
 taagikkaŋatnik. ¹⁹ Injqsruqmiuŋa Agaayyutmun
 iꞑitchuꞑipkaqplusri uuktuꞑnaꞑumiŋaitchuamik
 saŋŋanik ikayuqupluta ukpiqsriruŋuruagut.
²⁰ Taavrumuuna kamanallapiaqtuakun saŋŋiagun
 Agaayyutim aŋipkaꞑniꞑaa Christ tuꞑuꞑiꞑmiŋ,
 aquvitiꞑluguasriiŋ ilaan taliqpiŋmiŋun qilaŋmi.
²¹ Agaayyutim Christ inillakkaa qaukꞑiuplugu
 taapkunuŋa aŋalatchisiqapayaaqtuanun
 saŋŋiqaqtuanunlu suli atanipayaanunlu.
 Kiŋaunniŋ saŋŋiqaꞑlukkumiŋaitchuq Christ-miŋ
 marrumani nunami naagaqaa taivruman
 tikitchuksrami. ²² Agaayyutim Christ
 aŋalatchipkaꞑaa supayaaniglu iŋupayaaniglu na-
 nipayaaq. Suli Agaayyutim Christ qaukꞑiꞑuqtitkaa
 ukpiqtuŋuruapayaanun, niaquq aŋalatchikmatun
 timimik. ²³ Takku ukpiqsriruapayaa Christ-ŋum
 timigigai. Tamatkua naamapkaꞑaat Christ-ŋum
 timaa atakkii Christ-ŋum naamapkaꞑai supayaa
 nanipayaaq.

2

Tuꞑuꞑiꞑmiŋ Iŋuukꞑimun

¹ Iluqasri tuꞑuŋaruatun iŋuktun itkaluaqtusri
 atakkii tupiksritꞑaitꞑusri Agaayyutmik
 killuqsaqhusriꞑu. Taatnamik Agaayyutim
 iŋuutqiksitkaasri ilaan Irrutchikun imma.

2 Taimani ilipsi tupiksrigaluaqtuani pigi-
 itchuamik aŋalatçhrrutumik silami, maliklugu
 iñuuniagusia nunam. Taatnasriq irrusriq
 pakma savaktuqsuli tamatkunani iñuñni
 tupiksriñgitchuani Agaayyutmik. 3 Taatnatun
 iluqata iñuuniagaluaqtuani kimmutigruañagun
 timipta, quyaliplugich pisukkanji timiptalu
 isrumaptalu. Atlatitun iñuktitun tupiksriñgitchuat
 Agaayyutmik uvagut piyaqqugniağaluaqtuani
 qinnautaagun Agaayyutim. 4 Aglaan
 Agaayyutim ilunñuktanja kamañagtuq sulii
 piqpagillapiagñiğaatigut. 5 Tuqunagaluaqtitluta
 killuğmi iñuutqiksitkaatigut piqataupluta
 Christ-mi. Iħuaqquataagun anniqsukkaurusri.
 6 Anitqiksitkaatigut tuqunaruaniñ piqataupluta
 Christ-mi sulii aquppiqatautlasripluta irviani
 Christ Jesus-ñum qilañmi. 7 Taivrumanii
 tikitchuksrami Agaayyutim qiniqtitchukkaa
 uuktugñağumiñaitchuaq iħuaqqutriħi uvaptiknun
 aasriiñ ilisimanaqsisukkaa qanutun piqpak-
 srillapiaqtilaani uvaptiknik Jesus Christ-kun.
 8 Iħuaqquataagun anniqsukkaurusri tumigiplugu
 ukpiqsriħiq. Anniqsutlaitchusri ilipsitñik.
 Aatchuusriağigiksi Agaayyutmiñ. 9 Kiñaunniñ an-
 nautriħiñiñiğumi iñmiñik savaallautaqağimigun
 taamna iñuk uqavigaagutiqağayaqtuq. Aglaan
 annautraungitchusri savaallautaqağapsigun.
 10 Agaayyutim nutaagutitkaatigut Christ Jesus-
 kun nakuurualiqitqupluta. Agaayyutim
 sivunnigñiğaa iñilğaanimma iñuuruksraupluta
 taatna.

Atausriññuqatigiħiq Christ-mi

11 Itqagisiuŋ inilġaan aniliqsi Jew-ŋungitlusri. Jew-ŋuruat nalunaitmiutchiġniqsuat timimiknik qaalhiñakun taiyuutiqaġniqsut ilipsitñik nalunaitmiutailaanik. 12 Itqaumalugu taimani atausiŋŋuqatigiŋaitkiksi Christ. Avakŋaqtaurusri nunaqataungitlusri Israel-aagmiunun, piqatautlasrimaiñŋapsi Agaayyutim sivunniugutigikkaŋanik iñuŋmiñun suli iñuuniaŋŋapsi niġiugaitlusri suli naluplugu Agaayyun nunami. 13 Aa, ilaatni uŋasrikkaluaqtuasii. Aglaan pakma Christ Jesus-kun qallipkakkaurusri Agaayyutmun, tumigiplugu Christ-ŋum aunja maqipkakkauruaq tuqqutipmatigut. 14 Pakma iluqata qiñuiññaqagtugut Christ-kun. Jew-ŋuruatlu Jew-ŋungitchuatlu atingitmata uumikkutiplutiŋ Christ-ŋum atausriŋŋutlasipkaġai, siqumitkaa avgutauruam katchiŋa tuqukami sannigutami. 15 Suutaungiqsitkaa Jew-ŋuruat maligutaksraŋa tillisituummaan. Atausriŋŋuqtikik Jew-ŋuruuq Jew-ŋungitchuaġlu malġuugalualhakniñ. Taavrumuuna qiñuiññaqatlasripkairuq. 16 Tuquġimigun sannigutami Christ-ŋum uumikkutigiilħak tuqqutkaa ilauraagiiksitlugik iluqaaknik Agaayyutmun. 17 Christ agġiqsuq quliaqtuagiaqhuni qiñuiññamik ilipsitñun Jew-ŋungitchuanun uŋasrikkaluaqtuanun Jew-ŋuruanunlu qanittuanun Agaayyutmi. 18 Tarra tumigiplugu Christ iluqamnuk tikitlasrigikpuk Aapauruaq atautchikun Ipqitchuakun Irrutchikun. 19 Taatnaqhusri avakŋaqaunaġiqsusri iglaanuplusriġu, aglaan nunaqatigiliutigaasri Agaayyutim iñuiñi suli Agaayyutim tupiqatig-

iliutigaasri. ²⁰ Nappakkausri liilaa turvinatnun uqqiraqtit sivuniksriqiritlu. Jesus Christ piitchuillapiagaqtuq uyagagigaa taavruma turvim. ²¹ Taavrumuuna makitatauruakun iluqani tupiq ipiqqisauruq payanaitluni, aasriin agaayyuvikpaguqsaiñaqtuq iniqtaupluni piqutigiplugu Atanguruq. ²² Ilaagun illataupmiusri tuppiamun Agaayyutim irvigikkanjanun ilaan Ipqitchuakun Irrusriagun.

3

Paul-ηum Savautigai Jew-ηungitchuat

¹ Uvaja, Paul, tigutaanuruna pisigiplugu Christ Jesus, quliaqtuaqtunakii tusraayugaagiksuamik Christ-kun ilipsitnun Jew-ηungitchuanun. ² Tusraaniganiguknaagiksi Agaayyutmun tilisitilaaga quliaqtuaqulunja ilipsitnun Jew-ηungitchuanun Agaayyutim ihuaqqutrisaanik. ³ Aglallaksimagaluqtunja sivuani Jew-ηungitchuasi inugiliutillapsitnik Agaayyutmun Christ-kun. Agaayyutim sagvigñigaa taamna nalunaqtuaq uvamnun. ⁴ Aasrii agliqigupsigin aglaatka puttusriñaagiksi qanutun kanjisisiaqqtilaaga nalunaqtuanik Christ-kun. ⁵ Taimaknaja kiñuviagiich sivuptikni ilisimangetchut taavrumija nalunaqtuamik sivunniugutmik, pakmaasriin Agaayyutim sagvigaa ipqitchuanun uqqiraqtainun sivuniksriqiraunijnunlu Ipqitchuakun Irrusriagun. ⁶ Uvvaasriin nalunaqtuaq una, Jew-ηungitchuattuq akuqtuitlasriplugich paitchaktaaksrautmik Agaayyutim akiqsruutigikkanik

iñunmiñun, piqatchiutitlasriplugich timaanun Christ-ñum, piqatautlasriplugillu akiqsruutaani Christ Jesus-ñum. Jew-ñungitchuat pigiliutigaat iluqaan tamanna ukpigiliutikamitruñ tusraayugaagiksuaq Christ-kun ittuaq. ⁷ Agaayyutim savaktiksraqtaagigaaña uqautritqupluña marrumiña tusaayugaallautamik ihuaqputikamiña uvamnun annautipluña sanñimigun. ⁸ Kamanaiññiqsrauruña iluqaitñiñ iñuiñiñ Agaayyutim. Aglaansuli qaitkaa ihuaqputriñi uvamnun quliaqtuagitquplugich inuñaiapiaqhutiñ ikayuusriak-srurrutai Christ-ñum Jew-ñungitchuanun, ⁹ suli iñupayaat kanjqsitquplugich nalunaqtuanik sivunniugutmiñik. Agaayyutim iñiqsiruam supayaanik Christ Jesus-kun iriqsimaagnigaa sivunniugutni aullagnilgatahaniñaglaan nunam uvuñanunaglaan. ¹⁰ Pakma tumigiplugich ukpiqtuanuruat Agaayyutim sagvigukkaa sivunniugutni tamatkunuña añalatchisiquaqtuanun sanñiqaqhutiñlu qilañmiittuanun. Taavrumuuna kanjqsiniñaat isrumatulha Agaayyutim atlaupluni iñugiaktuatigun. ¹¹ Taimakñaqaña Agaayyutim sivunniutiginigaa sivunniugutni atuumapkañniañniplugu Christ Jesus-kun Atannaptigun. ¹² Pisigiplugu ukpiqsriñiqput ilaanik utlautitlarugut Agaayyutmun nalupqisruutailluta taluqsrautaiglutalu. ¹³ Nagliksaaqtuña pisigiplugu quliaqtualiga tusaayugaagiksuaamik ilipsitñun. Taatnaqtuña injigipsi qapiqtaqungitlusri. Nagliksaagutriñiga ilipsitñik ikayuutigigisigiksi.

Piqpaksriñha Christ-ñum

14 Tamanna pisigiplugu sitquqluḡa
 agaayuraqtuḡa Aapananun [Atannapta
 Jesus Christ-ḡum], 15 Aapauruamun
 ukpiqsriruapayaanik, qilaḡmiitpata naaga
 nunamiitpata. 16 Agaayuraqtuḡa Agaayyutmun
 inuḡaillaḡapiaqhuni kamanautiqaqtuamun
 sayyiquplusri irrutchipsitḡi ilaan Irrutchiḡmigun.
 17 Agaayuraqmikuḡa Christ nayuutitquplugu uum-
 matipsitḡi ukpiqsriḡikun, suli iluḡasri iḡuukisri
 kaḡiḡiquplugich payaḡaiḡlugich piḡpaksriḡhani.
 18 Agaayuraqtuḡa taatnatun kaḡiqsitḡasritquplusri
 ukpiqsriruapayaatlu qanutun iraqtuḡtilaanjanik,
 taktilaanjaniglu, ititilaanjaniglu, qutchiksilaanjaniglu
 piḡpaksriḡhan Christ-ḡum. 19 Agaayuraqtuḡa
 iḡitchuḡitlasritquplusri qanuḡ urrautaitḡluni
 piḡpaksriḡhanik Christ-ḡum. Taamna piḡpaksriḡḡiq
 kamaḡaqḡaitḡluni iḡitchuḡimmaḡḡiksiyumiḡḡaitkikput
 iluḡaan. Iluḡaḡmi iluḡnauḡhan Agaayyutim
 immiumaḡḡniḡaḡaa iḡuukiqsi inuḡsraḡaiḡḡugu.

20 Agaayyun inuḡaillaḡapiaqhuni saḡḡiḡaqtuḡ,
 aasriiḡ ilaan savaaḡaḡha ataramik qaaḡiummatiruḡ
 qanusripayaanun apiqsruutigitlakkaptiknun
 naagaunniḡ isrummatigitlakkaptiknun. Taat-
 naḡhuni savaaḡatlaruḡ supayaanik uvaptikni
 urrautaitḡluni saḡḡimigun. 21 Ukpiḡtuḡaḡuruapayaat
 naḡaḡlitruḡ Agaayyun Christ Jesus-kun qaaḡapak
 taimuḡa. Taatnatuḡ.

4

Atausiuliḡ Christ-kun Atautchisun Timitun

¹ Isiqsivini miittuna atakkii pigipluna Atanguuam. Agaayyutim tuqlugaasri. Taatnamik pitchuk-saagipsi iñuutquplusri maligullugu Agaayyutim iñuutqurrutaanun ilipsitñun, ² atchigusri ataramik piisaangillusri, manimmisilusri avatmun sulii akuqtuutilusri piqpakutigiilikun. ³ Pisuqtilaapsiktun atausriñjuumaagitchi Ipqitchuakun Irrutchikun ilaanunkii atausriñjuqtittusri qinuiññakun. ⁴ Agaayyutim tuqlugaatigut piqatigiiqupluta ukpiqsri ruani, taatnamik timaurugut atautchimik Christ-kun. Pakma atausriq Irrusriq nayuutiruq uvaptikni, iluqata nigiyuganikhuta atautchiiñamik, ⁵ ataniqaqtugut atautchimik, ukpiqsri iqaqtugut atautchimik, paptaaqsri iqaqtugut atautchimik, ⁶ Agaayyutiqaqtugut atautchimik Aapauruamik iñupayaamun, qaukligikkañat supayaat sulii savaktuqaq supayaakun sulii iñuuruqaq supayaani. ⁷ Atausriullaapluta aatchuusriaqaqtugut aatchuutinik maligutlugu ihuaqqutrisaa Christ-ñum. ⁸ Taatnaqlugu Agaayyutim nipliutigigaa uqaligmiñi,

“Mayuñniqsuq pakmuna

aullatripluni tigutaagikkañiñnik uumiksrin,

sulii qaitchiruq aatchuutinik iñunñun.” *Psalm*

68:18

⁹ Nipliqami “Mayuñniqsuq,” taamna qanuutauniqpa? Taamna itnautauruq uvva, mayuqsanaiññañmi atqaqqaqtuq atchinñiqsrapiağatananun nunam. ¹⁰ Taamna tarra atqaqtuqaq atausiññauruq mayuqtuqaq qutchinñiqsramun qilañmun qaaniqlugich, pakmaasiñ Christ nayuutilasripluni

nanipayaaq. ¹¹ Christ taamna “qaitchiruq aatchuutini*k* iñuñnun,” ilañich uqqiraqtiksrauplugich, ilañich sivuniksriqiriksrauplugich, ilañich quliaqtuaqtiksrauplugich, ilañich agaayuliqsiksrauplugich ilisautriksrauplugillu. ¹² Christ qaitchiruq aatchuutini*k* itqanaiyağiaqlugich Agaayyutim iñuiñ savaaksrañat ikayuiñkun, makitammaağilikrsrañatnun ukpiqsriuat timigikkaña Christ-ñum, ¹³ atausriññuumaagviksraptiknunağlaan ukpiqsriñkun sulii ilisimapiagağviksraptiknunağlaan Iğñinani*k* Agaayyutim sulii iluqnaugviksraptiknunağlaan iñuguguta Christ-ñum iluqnaulhanun. ¹⁴ Tarra inñaiğñiaqtugut ililgauratun maliksuağuuruatun. Umiatun tinjitauruatun qanutnamunliqaa anuqlukun, taatnatun añalatingiğñiaqtugut killukun ilisauttutinjitñun kinnitñinñiaqtit iñuich. Pisasrukigmiktigun killukuagtitchiñiaqtut ukpiqsriuanik iñugungitchuaniksulii Christ-ñum iluqnaulhanun. ¹⁵ Aglaan ataramik ilisautriyumarugut ilumutuuruamik avatmun. Aasriiñ piqpakkutigiigupta avatmun qiniqtitlugu surağallaptigun, ilisaiñagisirugut Christ-tun ittuatun qaukligikkañatitun ukpiqsriuat. ¹⁶ Iluqaan timi añalatiqaqtuq niaqumun, taatnatuntuuq ukpiqsriurapayaat añalatiqaqtut Christ-mun qaukiuruamun. Timi tigummi*s*iaqqtuq napyaa-tigun, ilinjisallaa savaaqaqhutin naupkağiağlugu timi. Taatnatuntuuq ikayuutiruksraupmiugut avatmun ilisaiñaguguta Christ-tun piqpakkutilikun avatmun.

Iñuuniaqurrutaa Christ-ñum

17 Taatnamik Atanguruam uqautritqugaaña qapınaiqluña tarakñaniñaglaan iñuuniusriqaqungitlusri Jew-ñungitchuatitun. Isrummatinich suuyumiñaitchut. 18 Isrumanich taaqsiplutin aasriin kanıqsılguitchut. Nalupiallaktut uqayunaitlutinlu. Taatnaqhutin ilaliutiyumiñaitchut iñuuhıgmun Agaayyutim qaisañanun. 19 Suginıqlugu qanuq iñuunialıqtin qaisağıplutin inmiknik pisugruağutaanun timim savaağıplugu qaayugnaqtuapayaaq urrautailaakun.

20 Aglaan ilipsi, ilinğitchiksi Christ taatna. 21 İlumutun tusraagiksi kanıqsıplugu qanuq Christ-mun iñuuniaqutilaaqsi. 22 İitkiksi iñuuniaqtuiñagumiñaihiqsi sivuanisun. Taatnamik piiqsaksragigiksi iñuunialıgruaq piungıqsitchiruaq kinnitñikhuni pisugruağutaagun timim. 23 İitkiksi nutaağtuksrauiqsi isrummatipsitñi Agaayyutim Irrusriagun, 24 suli atitquhiqsi nutauruamik iñunmik atipmatun atnuğaaamık. Agaayyun iñiqsıruq taavrumıña iñunmik ittuamik inmisun ilumutun nalaunñaruakıkunlu ipqihıkunlu.

25 Taatnaqlugu sagluqsrunaıgumuusi. İlumutuuruami uqaqtuksraurusi avatmun, takku ukpiqsrıruañupluta atausrıurugut timaani Christ-ñum. 26 Qınnañıgıpsi killuqsautıgıniaqasıun. Sıqıñıq nıpıpkagnaıqnagu qınnaksımaññaqpıch. 27 Tuunğagmun akiilıpkagnaıqasrı. 28 İñuk tıglıgaqtuaq tıglıganğıgli, aglaan sakkağli atuğlugıch argañni sagluqsrunaqanı, aatchuutiksranıkkumuıuq inuqsrıuqtuanun. 29 Uqautıgıyumiñaitchiksi

atniummatiksraq aglaan uqautigilugu ikayuutiksraq sivutmuutiksrauluni. Tamatkuali tusraaruat uqautipsitñik ikayuusriaqağumuut. ³⁰ Aliatchaktitağniaqasiuñ Irrusria Agaayyutim. Taavruma Ipqitchuam Irrutchim nalunaitmiutchigaasri Agaayyutmun, tasuiñiaqtuam ilipsitñik taivrumani uvlumi. ³¹ Uumisugruağutiqaqasi suli qinnaktaqasi uumitchaktağusi. Nipaalaruñaqasi uqamaqhuutisuñaqasiñu, suli qanusripayaamik pigiitchualiqisuñaqasi. ³² Aglaan iħuaqquutilusri piq-pakkutilusilu avatmun. Natqigutilusri avatmun, taatnatun Agaayyutim natqigutipmigaasri Christ-kun.

5

Iñuuniağitchi Qaumami

¹ Taatnamik tuvraqsiuñ Agaayyutim surağalħa takku piqpagiplusri ililgaagigaasri.

² Piqpakkutiqağitchi atlanun iñuñnun maliguağlugu Christ-ñum tuvraaksriutaa. Piqpagipluta qaiññiqsuq iñmiñik Agaayyutmun tuqupluni killuqsautaigukhuta. Taatna pikami quyaliniğaa Agaayyun taipkumatun ikipkaipluñ tunillaqtuatuatun.

³ Agaayyutim iñugipmasri atlaliqiruk-sraunğitchusri qaayugnaqtualiqilusriñu. Kaviuqtuksraunğitchusri. Nalliatunniñ

nalaunñanğitchuq ipqiqsitoluñ iñugiliutipkaqtuani Agaayyutmun. ⁴ Uqautiqaqtuksraunğitchusri kanñunaqtuanik suunğilaaniglu asriħiqutiniglu. Tamatkua nalaunñanğitchut ilipsitñi. Aglaan quyaraksragigiksi Agaayyun. ⁵ Nalupqigingiqsiuñ una, Kiñaliqaa sayuñaqatuaq iniquağumiñaitchuq

an̄aayuqautaakni Christ-ŋum Agaayyutimlu naagaqaa iñuk qaayuğnaqtualiqiruaq naagaunniñ kaviuqtauruaq. (Iñuk kaviuqtauruaq ilumutun agaayyutiŋŋualiqirauruq.)

⁶ Kisumununniiñ iñuŋmun kinnipkaqasri imailaakun uqautiñiñik, atakkii pisigilugich tamatkua Agaayyutim qinnautaa tikitkisiruaq iñuŋnun tupiksriñgitchuanun ilaanik. ⁷ Taatnamik piqasriqsuutinasri ilin̄itñi. ⁸ Ilaatniimma ilipsipsuuq taaqtuamiitkaluaqmiruani, aglaan pakma qaumağtuqsri Atanguruakun. Taatnamik qaumautuiñağumausi iñuunialipsitñi. ⁹ Pisigiplugu qauma Agaayyutmiñ iñuunialipsitñi nakuurualiqirusri nalaunŋarualiqiplusri lu ilumutuurualiqiplusri lu. ¹⁰ Iitchuğituiñaqsiruaq akuqtuyunaqtuaq Atanguruamun. ¹¹ Piqasriqsuutinasri iñuŋnun pigiitchualiqiruanun taaqtuami, aglaan satqummiqsigik tamatkua qaumamun. ¹² Takku kanŋunaqtuq uqautigisraqtuniunniñ iñuich nalunautchiplutiŋ pigiitchualiqutiŋiñik. ¹³ Aglaan qaumam satqummiqamigich iñuich pigiitchualiqutiŋich tarra qiñiğnağaqut. Tarra qanusripayaaq qiñiğnaqtuaq qaumamiittuq. ¹⁴ Taatnaqlugu nipliğniqsuq, itna, “Siñiŋniaqpat! Itiğnaqsigaatin.

Makittin akunğatniñ tuqunaruaniñ.

Christ-ŋumli qaggutiyumagaatin.”

¹⁵ Qaunatqiağillapiaglugu qanuq iñuuniaqtilaaqsi, ingiğusri iñuktun isrumatuitchuatun aglaan iñuktun isrumaturuatun ililusri. ¹⁶ Savaaqallautaqagnağusri piviqanŋapsi, atakkii iñuurugut uvlugiitchuani ugluvak. ¹⁷ Taatnamik

ingigitchi iñuktun isrumatuitchuatun aglaan kanjicsimmaagiksilugu pisulha Atanguruam.
¹⁸ Imiliqasri taanñaḡmik atakkii qilhuḡniagaasri, aglaan analatittitchi Ipqitchuamun Irrutchimun [atakkii kamaksripkaḡniagaasri Agaayyutmik].
¹⁹ Uqagusri avatmun quyyatinik atuutiniglu Ilitqusrigiksuam aatchuutaiñik, atuḡusri igñallautamik uummatipsitñiñ Ataniḡmun.
²⁰ Ataramik quyyatigilugich supayaat Agaayyutmun Aapauruamun atqagun Atannapta Jesus Christ-ḡum.

Tuvaaqatigiich

²¹ Kamakkutilusri avatmun pigilugu taluqsriḡiqsi Christ-mik. ²² Nulianuruasii, kamagisigik uisi kamaksripmatuntuuq Atanguruamik. ²³ Uinuruuq qaukḡigigaa nuliam, taatnatuntuuq Christ qaukḡigigaa ukpiqtuanuruat. Ukpiqtuanuruat timigikkañi Christ-ḡum, aasriñ ilinich anniqsuutiqaqtut ilaaniñ. ²⁴ Atrilugu ukpiqtuanuruat kamaksripmatun Christ-mik taatnatuntuuq nulianuruat kamaksriḡich uimiknik sulipayaagmikni.

²⁵⁻²⁶ Uinuruasrii, piqpaksrisitchi nuli-apsitñik, Christ-tuntuuq piqpaksriruatun ukpiqtuanuruanik tuqqutrikami ilinitchik ipqicsityaguklugich Agaayyutmun uqaḡhigun, suli salummaqamiqich igḡuutiksraqtuḡrikaagun imiḡmik. ²⁷ Christ-ḡum inmiñuktitchukkai ukpiqtuanuruat kamaqaqsilugich piññaqnaqsilugillu, taqraqtaillugich imulunaurailugillu suli salummaglugillu qanusripayaamiñ pigiilisauruamiñ. Ukpiqsriruat ipqitchuksraurut patchisaillutin.

28 Uinuruat piqpagiraksragigaich nuliatin timimiktun ililugich. Takku anjun piqpaksruruuq nuliagmiñik piqpaksruruq inmiñik. 29 Piitchuq anutmik uumiksruuamik timimiñik. Aglaan nigipchagagigaa qaunagiplugulu, taatnatuntuuq Christ-ñum qaunagipmikai ukpiqtuanuruat. 30 Takku uvagullaa ilaviñigigaatigut ilaan timaan. 31 Agaayyutim makpigaanani aglausimaruq, itna, “Taamna pisigilugu, anutim unitkisigaa aapanilu aakanilu piqasiutiluni nuliagmiñun, tarra iluqatikaasrii atautchisun timinigutik.” 32 Taamna uqalha Agaayyutim sagvigñigaa kamanaghuni nalunaqtuanuruuq, aglaan kaniqsigiga taavruma uqalhum uqagitilaana Christ-mik ukpiqtuanuruaniglu. 33 Aglaan uqagipmigaasri, anutillaam piqpagiraksragigaa nuliani piqpagipmatun inmiñik, suli nulianuruam kamagilugu uñi.

6

Iyaalugruillu Anayyuqaallu

1 Ililgaanuruasii, tupigisigik anayyuqaasi Atanikun. Taamna nalaunnaruq. 2 “Kamagilugik aapanlu aakanlu”—taamna sivulliupluni tillisauruq ak-iqsruutilik, itna— 3 “Pillautaun itchumuuq ilipnun suli utuqqalilgatagut inuuyumuutin nunami.” *Exodus 20:12*

4 Aapauruasii, uumisuktualiqsitnagich qitunqasi, aglaan inukkuksaqsigin natqiksruutilugich suli isilgiqsuglugich Agaayyutikun.

Savaktauruatu Savaktiqaqtuatu

⁵ Savaktaurusii, tupiktausritchi tamatkununa qaukligikkapsitñun nunami taluqsriñikun kamaksriñikunlu, savautillautapiaglugich qanutitanaiñusri savautriyumalaaqmatun Christ-mik. ⁶ Savautriñlautağusi ataramik, aasriñ quyalitñinñiaqasri qauklipsi takkuatniñhiñaq, aglaan savaktinñisun Christ-ñum savaaqagitchi pisulhanik Agaayyutim piyumalaaglusri. ⁷ Tarraasriñ savagitchi savaaqsi quviag-ilugu, savautripmatun Ataniğmun, iñuñnik savautriñgitmatun. ⁸ İlisimatqugipsi kisupayaam akilñusriaqagñiahanik atisriñlugu Ataniğmiñ savaallautagmigon, savaktaagruugaluññağmi unniñ qaukliugaluññağmi. ⁹ Qaukliurusii, taatnatuntuuq irrutisigin savaktisri atisilugich. Aniqsraaqtusruñaqnağich, ilisimalugu Ataniqalıqsiptuuq qılanmi akilñisuiñiaqtuaq atunim.

Anuyautnaña Agaayyutim

¹⁰ Aqulliqsaami, sayaqagitchi ukpiqsriñipsigun Agaayyutmik suli tunñasrimalıpsigun sanñianun. ¹¹ Atilugu iluqaan anuyautnaña Agaayyutim, makitalguyumuusriñi qayuktitağlugich pisaas-rugmigaıtai tuunğaum. ¹² Anuyangitchivut iñuich timiqaqtuat, aglaan anuyaktugut akilñilıqğugich sanñiñıglu pigilñiqılhum atanguruatlu pigiitchuat añalatchiruat iñuñnik marrumani nunami, suli akilñilıqğugich irrusriqılñıllu sılamı. ¹³ Tarraasriñ atuqsıun anuyautnaq Agaayyutim qaisimaakkaña. Pigiitchuam uvlua tikitpan makitalguyumuusri sayaktulusri. Aasriñ anuyaguığupsi makitas-rugaagısirusri. ¹⁴ Makitatitchi itqanaiyağusri. Tapsiuraagıksıłusi ilumutuuruamik, satqagutilusriñu

nalaun̄jaraual̄igmik. ¹⁵ Kamiktummaaḡiksuatun il̄il̄usri qul̄iaqtuaḡil̄ugu tusraayugaallautana q̄iñ̄uiñ̄ñaqautriñ̄hum. ¹⁶ Ataramik atuqsiun̄ samḡuaña ukpiqsriñ̄hum qamititchitlaruaq ikualaruanik qaḡruiñ̄ik pigiitchuam. ¹⁷ Atilugu nasrautaa anniqsuḡiam, sul̄i tigulugu Agaayyutim uqal̄ha aatchuutaa Irrutchim, atriqaqtuaq savikpaktun an̄juyal̄ipsitñ̄i. ¹⁸ Iluqaisa tamatkua atilugich in̄iqsrul̄ipayaapsitñ̄i ikayuutaagun Ipqitchuam Irrutchim. Qaunaḡ-ituiñ̄aḡusri qapiqtasun̄aqasri in̄iqsrut̄riñ̄ipsigun ukpiqsriuanik nanipayaaq. ¹⁹ Uvvasul̄i agaayutiluna Agaayyutmun aatchuquluna uqaksramnik qul̄iaqtuaqulun̄alu kan̄iqsiñ̄aqtillugu nalunaqtuan̄anik tusraayugaaḡiksuam taluqsraut̄ilaakun. ²⁰ Uqqiraqtigigaana Agaayyutim isiqtaun̄jaḡmaun̄niñ̄. Agaayutitchi qul̄iaqtuaquluna tusraayugaaḡiksuamik taluqsraut̄ilaakun uqal̄iksrap̄tun.

Paḡlasuiqsaaḡutit

²¹ Aglaan il̄isimatqupmigipsi qanuḡitilaamnik. Tychicus-ñ̄um piqpagikkaqput aniqatvut tuniqsimapluni savautriruaq Atan̄igmun uqautiniaḡasri supayaanik uvapkun. ²² Pisigiplugu taamna tuyuḡigiga il̄ipsitñ̄un il̄isimatquplusri qanuḡitilaaptiknik, sul̄i il̄aanun pitchuksaaqplusri.

²³ Agaayyutimtuq Aapauruam sul̄i Atan̄ḡuruam Jesus Christ q̄iñ̄uiñ̄ñaqaqtillisi piqpakkutiqaqtillusriñ̄u avatmun ukpiqsriñ̄ikun. ²⁴ Uvvatuq Agaayyutim il̄uaqqutrisaa illi iluqan̄itñ̄un piqpaksriuanun

Atannaptiknik Jesus Christ-mik tuniqsimarua-
nunlu isruanunaglaan. Taatnatuq.

**Ippitchuat Makpig^{aat} - Agaayyutim Uqalhi
Inupiatun**

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6